

DŽEINA KORĪJA

THE SUNDAY TIMES BESTSELLER

TU PIEĻĀVI KĻŪDU.
BET VIŅĪ APĢALVO, KA
TĀ IR SLEPKAVĪBA

neskaties
uz mani

DŽEINA KORIJA

neskaties
uz mani

JANE CORRY

I Looked
Away

DŽEINA KORIJA

neskaties
uz mani

KONTINENTS
RĪGA

UDK 821.111-31
Ko 710

Text copyright © Jane Corry, 2019
Original English language edition first published by
Penguin Books Ltd, London
The author has asserted her moral rights
All rights reserved

Džeinas Korijas romāna "Neskaties uz mani"
publicēšanas tiesības pieder
"Apgādam "Kontinents""

No angļu valodas tulkojusi Dina Kārkliņa
Vāka dizains Artūrs Zariņš
Vāka foto © MartinHolzer/pixabay.com

ISBN 978-9984-35-956-4

© Tulkojums latviešu valodā,
mākslinieciskais noformējums,
"Apgāds "Kontinents"", 2019

*Manas mātes – vissirsnīgākās, vismīļākās vecmāmiņas –
piemiņai. Arī manam vīram, bērniem un mazbērniem, kā arī
manu jautro, nerātņo, jauno draudzeņu – vecmāmiņu – tiklam.*

*Un ciešs apskāviens Dorisai, mūsu mīļajai vecmāmiņai, kas
dzīvoja ar mums visus šos gadus. Mums ar māsu vajadzēja
saukt viņu vārdā, jo viņa uzskatīja, ka "vecmāmiņa" mudina
domāt par viņu kā par vecu!*

*Man nevajadzētu soļot pārāk ātri.
Bet, ja iešu pārāk lēni, kļūšu par kustīgu mērķi.
Visi mana ķermeņa kauli ir pilni baiļu,
ka es varētu sev uz pleca sajust kādu plaukstu.
Kāds varētu mani paraustīt aiz rokas.
Garām brauc automašīnas.
Dažas no tām virzās pavisam lēni, it kā pētītu ceļazīmes.
Es stingstu šausmās.
Ja nu viņi grib kaut ko citu?
Es virzos tālāk. Notupstos uz mitras ietves.
"Lūdzu, palīdziet man," es lūdzoši saku. "Iedodiet man
kaut ko ēdamu."
Kaut arī mans vēders pagaidām ir pilns, kas notiks pēc
tam?
Vai jūs mani notversiet uz ielas?
Bens Vestvuds, dzejnieks un grāmatas "Bēgļa dzejoļi"
autors*

DAILY TELEGRAPH

TRAGISKĀ NEGADĪJUMĀ IET BOJĀ BĒRNS

POLICIJA ZIŅO, KA MAZS ZĒNS GĀJIS BOJĀ "TRAGISKĀ NEGADĪJUMĀ". SĪKĀKA INFORMĀCIJA NETIEK SNIEGTA.

PROLOGS

Elija, Oksfordšīra

Sestdiena, 2019. gada 17. augusts. Datums, kas uz visiem laikiem paliks iegravēts manā sirdī, kaut arī tieši šajā mirklī es to vēl nezinu. Šobrīd tā vienkārši ir svilinoši karsta vasaras diena, tieši tāda, kā ticis ziņots laika prognozē. Mums ar Rodžeru priekšā vēl ir visa atlikusī dzīve. Tā sacīja laulību konsultante mūsu pēdējā seansā. *Jūs esat piekritusi ļaut viņam novilkt svītru. Sākt visu no jauna. Nedomājiet vairs par pagātni.* Es cenšos viņas ieteikumu uz klausīt, bet īsti nespēju izlikties nemanām to neredzamo rētu, ko nēsāju sev līdzī. Nerimstošas, smeldzošas sāpes sevī. Ja "kaut ko daru", kļūst vieglāk. Tieši tāpēc šobrīd dodos uz pilsētu savās jaunajās tirkīza krāsas sandalēs ar zeltītu apdari – kuras man pašai ļoti patīk –, lai nopirktu jaunu savu iecienīto "brīnumaino" mitrinošo krēmu. Es nemūžam nevarētu uzvarēt nevienā valdzinošo vecmāmiņu konkursā, taču mani pārņem nevilgoti patīkams pārsteigums, kad kāds saka: "Ko? Jums ir četrgadīgs mazdēls? Jūs nemaz neizskatāties tik veca." Četrdes-

mit deviņu gadu vecumā es beidzot jutos labi savā ādā – tā, kā nekad neesmu jutusies, būdama neveikla pusaudze. Man tagad ir sava ģimene un pašai savas intereses, kā arī brīvprātīgās darbs cietumā. Es varu nemitīgi rosīties. Tas man palīdz nedomāt par pagātni.

– "Lielais Numurs", – spalgi ierunājas sieviete, kura ir apmetusies uz ietves līdzās veikalam *Boots*. Viņa to pasaka tādā pašā cerību pilnā balsī kā daži no pārējiem bezpajumtniekiem, ko esmu šeit redzējusi, taču bez raupja akcenta. Esmu regulāri pirkusi no viņas žurnālus, un viņa reizēm mēdz izklausīties strupa, kaut gan patiesībā ir visnotaļ jauka.

Viņa uzradās mūsu galvenajā ielā pirms aptuveni astoņpadsmit mēnešiem. Ģērbusies purpursarkanās hipiju biksēs (ar platām starām, kas saņemtas ap potītēm), ar sudrabainām un zeltainām uz kakla ietetovētām zvaigznēm, platā, tumši zilā vējjakā, tuneļu auskariem, noskūtu galvu un vēja aprautu seju, viņa varēja būt jebkurā vecumā, sākot no četrdesmit. Pēc pāris tikšanās reizēm sāku viņai atstāt nedaudz vairāk naudas ēdienam, un viņa to nekavējoties iebāza kādā no savām ietilpīgajām kabatām.

– P'dies, – viņa vienmēr noteica un tad noberzēja plaukstu, kā nomazgādama neredzamus, naudas atstātus netīrumus. Biju ievērojusi, ka viņai ir vēl kāds ieradums: klusi dungot, kaut arī bija grūti uztvert melodiju. Kādu dienu pieķēru sevi apvaicājamies, cik ilgi viņa jau dzīvo uz ielas.

– Laiku pa laikam, – sieviete izvairīgi atteica.

Tā sākās mūsu neilgās sarunas ikreiz, kad iegādājos kādu žurnālu. Viņa pat pavēstīja man, ka viņas vārds esot Džo (kaut gan tas, kā viņa to pateica, radīja aizdomas, ka piedzimstot viņa nosaukta citādi) un ka bērnībā viņai skola bijusi "pie vienas vietas". ("Toties cietumā es daudz lasīju," viņa paziņoja.) Man gribējās zināt, par kādu nodarījumu viņa

tur nokļuvusi, taču nevēlējos jautāt. Reiz mēs uzsākām aizraujošu sarunu par to, vai valdības jaunās direktīvas bezpajumtniecības jomā patiešām spēs palīdzēt tiem, kuri dzīvo uz ielas. Kad laiks kļuva skarbs, mani pārņēma tik lielas raizes, ka pat mēģināju sameklēt viņai kādu vietu, kur apmesties. Tiesa, man tas neizdevās. Iespējams, es pārāk aizrāvos, taču palīdzēt ir manā dabā. Šķiet tik nepareizi, ka mūsu laikos cilvēkiem vēl aizvien nav ne mājokļa, ne pārtikas. Taču pirms dažiem mēnešiem, kad manī atkal sāka mosties senās aizdomas par Rodžeru, ieraudzīju Džo galīgi piedzērušos iztenterējam no kāda krodziņa. Nevarētu teikt, ka mani apbēdināja manis un citu cilvēku dotās naudas veltīgā izšķiešana. Drīzāk jau doma, ka esmu izmuļķota. Protams, ņemot vērā manu pagātņi, man pašai alkohols ir vienaldzīgs.

Jāatzīst, kopš tās dienas esmu centusies no Džo izvairīties, dažreiz pat šķērsojot ielu un izliekoties, ka neesmu viņu pamanījusi, taču šajā konkrētajā svilinoši karstajā augusta ritā nez kāpēc sajūtu, ka vajag apstāties.

– Paldies, – viņa nosaka, ieskatīdamās savas netīrās rokas plaukstā.

Esmu viņai iedevusi tieši tik daudz naudas, cik žurnāls maksā. Redzot viņas vilšanos, sajūtos nelāgi. Šai kalsnajai sievietei ar stūraino zodu un noskūto galvu piemīt kaut kas tāds, kas liek viņai izskatīties vienlaikus trauslai un skarbai, un es pieķeru sevi iebāžam roku somiņā, lai paņemtu vēl mazliet naudas.

Un tad es ieraugu viņu. Kerolu. Brīdi palieku stāvam kā zemē iemieta un skatos uz šo sievieti, kura reiz gandrīz izpostīja manu ģimeni. Neesmu no tām, kuras mēdz bieži lamāties, bet tagad ar vislielāko prieku es nolādētu šīs skaitās, iedegušās, plānās zeķbiksēs ievilkās kājas, ko nekautrīgi izceļ krēmkrāsas siksnīņkurpes ar smailiem papēžiem. Viņas

pieguļošā kleita (daudzkārt elegantāka par maniem vasaras džinsiem) izceļ slaido vidukli tik ļoti, ka man uzmācas šaubas, vai šī sieviete vispār kādreiz ēd. Man pašai pietiek tikai paskatīties uz šokolādes tāfelīti, lai pieņemtos svarā par četrām mārciņām. Ievēroju, ka Kerolas rokas ir kailas – viņa ir jaunāka par mani, un viņai nav vajadzīgas piedurknes, lai apslēptu ļengano ādu, kas nemanot piezagās pirms dažiem gadiem, kad man bija nedaudz pāri četrdesmit. Manai sāncensei ir gari, brūni mati (nevis taisni nostiepušies un pelēkbrūni kā manējie), kas šķietami dabiski krīt pāri viņas pleciem, taču es ļoti labi zinu, ka tie ik ceturtdienu tiek apstrādāti ar fēnu. Man tas ir zināms tāpēc, ka viena no manām draudzenēm apmeklē to pašu frizieri. Mēs dzīvojam vidēja lieluma Oksfordšīras mazpilsētā ar iedzeltena mūra mājām – tikai divdesmit minūšu brauciena attālumā no pašas galvaspilsētas –, kur neko nav iespējams paturēt noslēpumā. Es no visas sirds vēlos, kaut mēs nekad nebūtu ieraudzījuši ne šo vietu, ne arī viņu.

Tagad Kerola nāk pa galveno ielu tieši man pretī. Viņas gaita ir pārlicināta, plecā šūpojas tumši zila somiņa. Tonētās saulesbrilles pārdomāti atstumtas galvvidū; tās nav izraudzītas praktiskai lietošanai, bet gan dārgā zīmola izrādīšanai. Viņas lūpas ir nokrāsotas koši oranžā korallu tonī. Tajā pašā, ko tieši pēc Ziemassvētkiem biju atradusi uz Rodžera krekla. "Mans!" tā bija man uzkliegusi. Es pati izvēlos neuzkritošus toņus. Vai nu caurspīdīgu lūpu spīdumu, vai arī – īpašos gadījumos – gaišu persiku toni. Bet kāds man bijis labums no tā visa?

Jau tikai ieraugot vien šo sievieti, man saļoģās ceļgali. Pastiepu rokas, lai kaut kur pieturētos, bet, to darot, man izkrit naudas maks. Uz ietves nošķind monētas. Ko viņa te dara? Kad pēdējo reizi braucu garām Kerolas glītajai ķieģe-

ļu un akmens mūra mājai, ap kuras durvīm vijas sausserži, tai līdzās atradās izkārtne "Pārdod". Rodžers bija zvērējis, ka viņa pārcēlusies atpakaļ uz Londonu. Un tomēr te nu viņa ir un nāk tieši pie manis.

– Tā ir Kerolas lūpu krāsa, – mans vīrs beidzot atzinās, kad Ziemassvētkos skaidri un gaiši apvaicājos par to. – Piedod, Elij, taču šoreiz viss ir pa istam. Mēs esam veikuši pirmo iemaksu par mājokli Klepemā. – Tad viņš novaidējās gluži kā sāpju pārņemts. – Saproti, es viņu mīlu.

Nē. Tas nebija iespējams. Es nedrīkstēju to pielaut. Protais, Rodžeram arī agrāk bija gadījušās dēkas, taču vārdu "mīlestība" viņš nekad nebija pieminējis. Tas piederēja mums. Viņa ģimenei. Biju satvērusi viņu aiz žaketes atlokiem, pievilkusi sev klāt. Mans vīrs mājās vēl aizvien nēsāja brūnas tvīda žaketes, gluži tāpat kā savulaik savās pasniedzēja gaitās.

– Kā tu vari aizmest prom divdesmit astoņus laulības gadus? – es biju šņukstējusi. – Es domāju, ka mēs novecosim kopā. Un kas notiks ar bērniem?

– Dieva dēļ, Elij, – viņš noteica, atgrūzdams mani, it kā nespētu paciest manu pieskārienu. – Bērni ir pieauguši.

Bet bērniem, lai cik lieli viņi arī būtu, ir vajadzīgi vecāki. Tas man ir zināms pat pārāk labi. Tad bailes pārtapa dūsmās.

– Un kas notiks ar Džošu? – es izgrūdu. – Vai tu tiešām gribi, lai mēs viņam pasakām, ka vectēvs ir mūs pametis citas sievietes dēļ? Ko viņš par tevi domās, kad izaugs liels?

Rodžers paraustīja plecus.

– Es vienmēr būšu viņam līdzās. Kerolai patīk bērni. Viņa tos allaž ir gribējusi. Viņa neiebildīs, ja viņš nedēļas nogalēs padzīvos pie mums.

– Tu nedrīksti tā rīkoties! Es to nepieļaušu!

Viņš atkāpās vēl par soli un nopētīja mani tā, it kā es būtu sveša.

– Runāsim atklāti, Elij. Kopš uzzināju, ko tu esi izdarījusi, es vienkārši vairs nespēju uztvert tevi tāpat kā agrāk. Mēs neesam tik veci, lai nevarētu sākt visu no jauna. Un tāpēc... – Viņš it kā saminstinājās. – Es gribu šķirties.

Man atlika tikai viens. Pirms daudziem gadiem biju nosolījusies to izbeigt, taču seni ieradumi ir grūti iznīdējami. Par laimi, pa rokai gadījās virtuves šķēres.

– Dieva dēļ, Elij! – viņš iekliedzās, paķerdamis trauku dvieli, lai to piespiestu pie manas asiņojošās plaukstas locītavas. – Kas tev vainas?

Man atmiņā pēkšņi uzzib pamātes balss. "Kas tev vainas, Elij?" Iedomājoties par to, mani viscaur pārņem saltums. Pēc tam, kad manas brūces tika sašūtas Redklifā, Rodžers (izskatīdamies bēdīgs) pateica: "Ja tā padomā, iespējams, ka tev ir taisnība." Viņš nespēja izjaukt ģimeni. Viņš bija nolēmis palikt. Un, jā, viņš beidzot būs ar mieru apmeklēt ģimenes konsultantu, ja es pilnīgi noteikti apsolīšu vairs nedarīt sev pāri. Viņš sacīja, ka ir to pateicis Kerolai un viņa "samierinājusies".

– Te būs, sirsniņ. – Manās domās ielaužas "Lielā Numura" tirgotājas balss, liekot man atgriezties tagadnē. Viņa man pie kājām uzgrābj no ietves izkaisītās monētas. – Te ir visas, goda vārds.

Nokaunējusies noliecos, lai tās paņemtu. Šajā brīdī ieraugu gaišās smailpapēžu kurpes. Sajūtu nomācoši šķebinošas smaržas. Tad virs manis atskan Kerolas balss. Viņa runā tā, lai varētu sadzirdēt vienīgi es. Viņai ir mazas meitenītes balss, kas zināma vecuma sievietēs šķiet tik kaitinoša, tomēr daži vīrieši vienmēr uzķeras uz tās āķa.

– Iedomājos, ka tev vajadzētu zināt. Mēs vēl aizvien satiekamies! – Kerola nošņāc. Pētoši palūkojos augšup uz viņu. Mana sirds dobji pukst. – Rodžers grib, lai es kļūstu par

daļu no ģimenes. Starp citu, kā tavam mazdēlam patīk viņa jaunā rotaļu māja?

Kā viņa par to zina? Rodžers to nopirka un novietoja mūsu dārzā kā pārsteiguma dāvanu Džošam. Man nezinot, viņš noteikti ir saticies ar Kerolu un ieminējies par to kādā sarunā. Man izkalst mute. Bet varbūt viņa ir bijusi līdzās, kad Rodžers to izvēlējies? No šādas domas man kļūst nelabi. Varbūt veikala darbinieki nosprieda, ka viņa ir īsta, dzīva vecmāmiņa...

– Liec mani mierā! Tu esi mele, – trīcošā balsī saku.

Viņa jautājoši piešķiebj galvu.

– Tiešām? Kā man nācies dzirdēt, tad tieši tu visu mūžu esi melojusi. Daži pat varētu apgalvot, ka tu neesi spējīga aprūpēt bērnus...

Kā gan Rodžers ir varējis mani tā nodot? Vai arī viņa to ir uzzinājusi no kāda cita? Varbūt viņa ir uzmeklējusi ziņas par mani. Kaut kur noteikti jābūt kādam ierakstam. Ko lai iesāk, ja tas viss atklāsies?

– Kā tu uzdrošinies, – mēģinu iebilst, taču vārdi noslāpst man uz lūpām. Pirms vēl esmu paguvusi tos izrunāt, Kerola jau ir nozudusi, galvenajā ielā iejūkdama starp pircējiem ar viņu smalkajiem iepirkumu maisiņiem.

– Esmu mājās! – es uzsaucu. Aizslēdzu durvis. Manas rokas joprojām trīc. Rūpīgi ielieku atslēgas zili baltajā Vedžvudas porcelāna bļodiņā uz priekšnama galda, blakus Rodžera atslēgu saišķim ar piekariņu "Vectēvs", ko mūsu meita viņam uzdāvināja pagājušajos Ziemassvētkos. Pēdējā gada laikā mēs pievēršam drošībai aizvien lielāku uzmanību, jo mūsu rajonā ir pēkšņi uzbangojis zādzību un ielaušanos vilnis, turklāt kāds kaimiņš ir piedzīvojis arī fizisku uzbrukumu.